

**Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 6
для завідувача кафедри**

м. Дніпро

**Міністерство освіти і науки України
Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ по ГІІМ ДВНЗ ДДПУ
від 06.12.2022 №185

**І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 6
для завідувача кафедри**

1. Загальні положення.

- 1.1. Дія інструкції поширюється на завідувачів кафедрами.
- 1.2. Робоче місце завідувача кафедри знаходиться постійно в приміщенні призначеному для кафедри, а непостійне – згідно з розкладом занять в навчальних аудиторіях університету.
- 1.3. До роботи на посадах зав. кафедри допускаються особи, які мають відповідну посаду освіти, науковий ступінь, вчене звання, пройшли попередній медичний огляд, вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці з охорони праці, інструктаж з електро- та пожежній безпеці, а також пройшли навчання з питань охорони праці (один раз у 3 роки). Завідувачі кафедри, які проводять лабораторні роботи з застосуванням електроустановок, повинні мати другу кваліфікаційну групу з електробезпеки.
- 1.4. По даній інструкції зав. кафедри інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж). Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів із питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис особи, яка інструктує та інструктованого.
- 1.5. Розпорядок роботи зав. кафедри затверджується рішенням конференції трудового колективу інституту.
- 1.6. Тривалість обідньої перерви визначається чинним законодавством про працю та правилами внутрішнього трудового розпорядку інституту.
- 1.7. **Зав. кафедри повинен:**
  - 1.7.1. Викопувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

- 1.7.2. Не допускати в робочу зону сторонніх осіб.
- 1.7.3. Не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці.
- 1.7.4. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку товаришів по роботі.
- 1.7.5. Уміти надавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.
- 1.7.6. Уміти користуватись первинними засобами пожежогасіння, знати плани евакуації на випадок пожежі.
- 1.7.7. Виконувати правила особистої гігієни, та вимоги санітарних норм.
- 1.8. **Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які діють на зав. кафедри.**
- 1.8.1. Фізичні перевантаження статичної та динамічної дії.
- 1.8.2. Нервово-психічні перевантаження (розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці, емоційні перевантаження).
- 1.9. За не виконання даної інструкції зав. кафедри несе відповідальність згідно чинного законодавства.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

- 2.1. Перед початком роботи зав.кафедри повинен:
  - оглянути і привести в порядок робоче місце;
  - переконатися у правильності підключення обладнання;
  - переконатися в наявності заземлення.
- 2.2. При включенні комп'ютера необхідно виконувати наступну послідовність включення обладнання:
  - ввімкнути блок безперебійного живлення (або в розетку);
  - ввімкнути периферійні пристрої (принтер, монітор та інше);
  - ввімкнути системний блок.
- 2.3. Забороняється приступати до роботи якщо виявлено несправність обладнання.
- 2.4. Перед початком роботи у навчальному приміщенні зав. кафедрою повинен перевірити стан меблів, обладнання, технічних засобів навчання, їх відповідність нормам охорони праці, правилами техніки безпеки, санітарії та гігієни.
- 2.5. В приміщенні для занять зав. кафедри повинен перевірити справність електричних вимикачів і розеток, а також виключити наявність оголених контактів дротів електромереж.
- 2.7. При встановленні порушень вимог з охорони праці в приміщенні, зав. кафедри не повинен розпочинати чи продовжувати роботу до усунення недоліків, які загрожують життю та здоров'ю
- 2.8. Про всі зауваження і несправності обладнання зав. кафедри повинен докласти своєму керівникові.

3. Вимоги безпеки під час роботи.

- 3.1. При виконанні роботи зав. кафедрою повинен бути уважним.
- 3.2. Не поручати свою роботу стороннім особам.
- 3.3. Під час роботи знаходячись на робочому місці зав. кафедри не повинен виконувати дії, які можуть привести до нещасного випадку:
  - не торкатися оголених проводів;
  - не працювати на обладнанні з мокрими руками.

- 3.4. Не захаращувати встановлені проходи.
- 3.5. Зберігати документи в шафах або спеціальних місцях.
- 3.6. При використанні різноманітних апаратів і пристосувань потрібно виконувати правила(інструкції), які викладені в технічних паспортах.
- 3.7. Для зниження втоми загально-фізичного характеру, потрібно робити перерву на 15 хвилин кожні дві години роботи за комп'ютером.
- 3.8. При виконанні роботи необхідно:
- впродовж робочого часу утримувати і чистоті своє робоче місце;
  - виконувати санітарні норми і додержуватись режимів роботи та відпочинку;
  - виконувати правила експлуатації обчислювальної техніки відповідно до інструкцій.
- 3.8. При виконанні роботи забороняється:
- торкатися до задньої панелі системного блоку при включеному живленні;
  - захаращувати верхні панелі обладнання папером та сторонніми предметами;
  - захаращувати робоче місце папером з метою недопущення накопичування пилу;
  - допускати попадання вологи на поверхню системного блоку, монітору, робочу поверхню клавіатури, принтерів та інших пристроїв;
  - проводити самостійний ремонт обладнання.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

- 4.1. Після закінчення роботи необхідно оглянути і привести в порядок робоче місце.
- 4.2. Вимкнути всі електронприлади (кондиціонер, освітлення, комп'ютери, електронагрівальні прилади, тощо).
- 4.3. Зачинити кватирки, вікна.
- 4.4. Про всі несправності, які виникли в процесі роботи, доповісти керівнику.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

- 5.1. Про кожен нещасний випадок, свідком якого він став, працівник повинен терміново доповісти керівнику, а потерпілому надати першу долікарську допомогу, викликали лікаря або допомогти дістатися в лікувальний заклад. Якщо нещасний випадок стався з самим робітником, він повинен по можливості звернутись в лікувальний заклад, доповісти про випадок керівнику або попросити зробити це когось з оточуючих.
- 5.2. У разі поломки обладнання робітник повинен відключити обладнання і доповісти керівникові.
- 5.3. На випадок пожежі:
- по можливості відключити електрообладнання;
  - доповісти керівнику, викликати пожежну охорону за тел 101;
  - прийняти заходи з евакуації людей;
  - прийняти по можливості заходи з гасіння пожежі (використовуючи первинні засоби пожежогасіння) і збереження матеріальних цінностей.

При наданні першої долікарської допомоги дотримуватись наступних рекомендацій.

Штучне дихання:

Перед початком штучного дихання необхідно швидко усунути причини, які перешкоджають диханню.

Потерпілому потрібно розетібнути комір, пояс та інші частини одягу. Звільнити від забруднення ротову порожнину від слизу, бруду. Найбільш простим і ефективним засобом штучного дихання є спосіб "рот у рот" та "рот у ніс". Штучне дихання треба продовжувати до відновлення самостійного дихання або до прибуття медичного працівника.

Зовнішній масаж серця:

Метою масажу серця є підтримування кровообігу у життєво важливих органах. У разі відсутності серцевої діяльності до її відновлення потерпілий знаходиться у положенні на спині. Той, хто надає допомогу, робить енергійні ритмічні натиски на грудину потерпілого 50-60 разів на хвилину, причому після 3-4 натисків роблять перерву на 2 секунди на час вдиху та на початок видиху.

Масаж переривати для повторення штучного дихання до трьох глибоких вдихів, після чого повторюють масаж протягом 15-20 хвилин.

Перші ознаки того, що потерпілий приходить до тями: зіниці звужуються, з'являється самостійне дихання, зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс. Констатувати смерть має право тільки лікар.

Перша допомога при ураженні електричним струмом:

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом передусім має бути спрямоване на припинення дії його на людину способом вимикання рубильника або вимикача, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом або вивільнення потерпілого від джерела струму. Треба пам'ятати, що не можна торкатися ні до дроту ні до самого потерпілого голими руками без гумових рукавиць; той, хто надає допомогу, повинен обгорнути свої руки якоюсь частиною одягу, сухою ганчіркою, якщо є змога, надіти гумові калоші, гумові чоботи або стати на суху дошку. Віддаляючи потерпілого від джерела струму, слід брати його за ті частини одягу, що не прилягають до тіла.

За наявності дихання, навіть якщо потерпілий знепритомнів, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити доступ свіжого повітря.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103). При цьому слід пам'ятати, що смерть від дії електричного струму є часто уявною, тому штучне дихання та закритий масаж серця треба проводити наполегливо, іноді впродовж 2-3 годин безперервно.

Дії при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом;

Якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо, свіжовипрасовану) носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром

більше рани, а після цього накладати ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

Перша допомога при кровотечах:

Найбільш надійний спосіб тимчасової зупинки кровотечі - накладання джгута. У разі відсутності спеціального джгута можна використовувати підручні матеріали: ремінь, мотузку, рушник та інше. Джгут накладають вище місця кровотечі, зробивши 2-3 оберти навколо кінцівки. Джгут накладають на термін не більше 2 годин літом і не більш як 1 година взимку. Під джгут треба підкласти записку, де вказати час накладання джгута. Обробити рану 3%-ковим розчином перекису водню та накладати стерильну пов'язку з урахуванням виду поранення:

- капілярне - звичайну бинтову;
- венозне - на рану накладають декілька слоїв марлі чи ватний тампон та туго бинтують;
- артеріальне - накладання джгута.

При підозрі на внутрішню кровотечу на ділянку ймовірної кровотечі потрібно накладати льоду та якомога швидше транспортувати потерпілого до лікарні.

Перша допомога при переломах:

Необхідно накладати шину, а у разі її відсутності використовувати дошки, фанеру, палиці та інше, що забезпечити нерухомість уламків кісток у місці перелому. При відкритому переломі з кровотечею спочатку належить зупинити кровотечу, перев'язати рану і тільки потім приступити до накладання шини.

Провести протишокові заходи - створити спокій та тишу навколо потерпілого, забезпечити доступ свіжого повітря, дати води. Після цього треба організувати доставку потерпілого до лікарні.

Перша допомога у разі вивихів:

Надаючи першу допомогу, не слід робити спробу вправити вивих (це може зробити тільки фахівець). Треба накладати пов'язку, яка забезпечувала б нерухомість пошкодженого суглоба, і направити потерпілого до лікарні.

Перша допомога при термічних опіках:

На обпечену поверхню шкіри накладати стерильну пов'язку.

- при термічних опіках - накладати чисту, суху чи змочену в етиловому спирті (розчин перманганату калію) пов'язку;
- хімічний опік - промити під струменем проточної води на протязі 15 хвилин. після чого обробити: кислотні опіки - слабо лужним розчином (мильна вода, питна сода 5%-ий для шкіри та 2-3%-ий для очей), лужні опіки - слабо кислим розчином (2%-ва оцтова чи лимона кислота, борна кислота 5-10%-ва для шкіри, 2%-ва для очей).

За наявності опікового шоку потерпілому слід створити спокій, зігріти його. Бажано дати багато пити у вигляді содово - сольового розчину (1 чайна ложка солі на 1/2 ч. ложки соди розчинити у 1 л води).

Перша допомога при обморожуванні:

При обморожуванні частини тіла надання першої допомоги полягає у розтиранні відмороженої ділянки, яке потрібно виконувати в теплому приміщенні за допомогою ванна або м'якої тканини, змоченої спиртом або горілкою.

Якщо на ураженій ділянці з'явилось почервоніння, а тим більше виникли міхури і з'явилось омертвіння ткани, розтирання і підігрівання робити забороняється. У таких випадках на відморожену ділянку тіла накладають суху стерильну пов'язку, дають потерпілому гарячий чай, зігрівають його і направляють

до лікарні.

Перша допомога при розтягненні і розриві зв'язок:

При розривах зв'язок застосовують тугу пов'язку й охолодження пошкодженого місця.

При травмах голови:

Створити потерпілому спокій, фіксоване положення, прикласти до голови «холод», при наявності рани - накласти пов'язку.

Перша допомога у разі непритомності:

Забезпечити доступ свіжого повітря, розстібнути одяг, дати понюхати нашатирний спирт. Якщо потерпілий не дихає, починати робити штучне дихання.

При травмуванні очей в будь-яких випадках негайно звернутись в медичний заклад.

До прибуття комісії по розслідуванню нещасних випадків залишити місце нещасного випадку в недоторканності (якщо це не загрожує життя та здоров'ю оточуючих).

Номера телефонів в екстрених ситуаціях:

пожежна охорона **101**;

поліція **102**;

швидка медична допомога **103**;

газова служба **104**.

Переглянув :

В. Стецько

Олена Тимченко

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з ОП

В. Стецько
(особистий підпис)

Олена Тимченко
(ім'я, прізвище)

Юрисконсульт

С. Василь
(особистий підпис)

Сергій Васильовський
(ім'я, прізвище)

Голова профспілки

Н. Новалюк
(особистий підпис)

Наталія Новалюк
(ім'я, прізвище)